

**OPIS PROGRAMU KSZTAŁCENIA
W SZKOLE DOKTORSKIEJ UNIWERSYTETU KAZIMIERZA WIELKIEGO**

OPIS PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu	Metodologia badań naukowych
Typ zajęć	przedmiot specjalistyczny
Dziedzina nauk	nauki społeczne
Dyscyplina nauki	psychologia
Rok akademicki	2023/2024
Tytuł /stopień naukowy Imię i nazwisko prowadzącego przedmiot	dr hab. Barbara Ciżkowicz, prof. uczelni
Liczba godzin dydaktycznych	30
Forma zajęć dydaktycznych	wykład
Rygor zaliczenia	egzamin
Język wykładowy	polski
Ramowe efekty uczenia się (8 PRK)	<ul style="list-style-type: none"> • zna i rozumie w stopniu umożliwiającym rewizję istniejących paradygmatów – światowy dorobek, obejmujący podstawy teoretyczne oraz zagadnienia ogólne i wybrane zagadnienia szczegółowe – właściwe dla danej dyscypliny naukowej lub artystycznej (SD-W1) • zna i rozumie główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych lub artystycznych, w których odbywa się kształcenie (SD-W2) • zna i rozumie metodologię badań naukowych (SD-W3)
SZCZEGÓŁOWY OPIS ZAJĘĆ	
Szczegółowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji efektów uczenia się
<p>U1: zna paradygmaty badań oraz rozumie konsekwencje ich wyboru na różnych poziomach ogólności (ontologii, epistemologii, metodologii)</p> <p>U2: trafnie posługuje się pojęciami metodologicznymi, jak próba, populacja, zmienna, wskaźnik, operacjonalizacja, problem badawczy, hipoteza badawcza</p> <p>U3: trafnie dobiera modele prowadzenia badań: eksperymentalny i korelacyjny do problematyki badań, rozumie i bierze pod uwagę zalety i ograniczenia każdego z modeli</p> <p>U4: zna aktualne trendy w prowadzeniu badań oraz nowe sposoby pomiaru zmiennych, orientuje się w wyzwaniach metodologicznych, jakie ze sobą niosą</p> <p>U5: zna aktualne wymogi metodologiczne w zakresie prowadzenia badań w psychologii oraz raportowania ich wyników</p> <p>K1: ma świadomość konsekwencji niestosowania się do mocnej zasady racjonalności;</p> <p>K2: stosuje zasady etyczne w prowadzeniu badań.</p>	<p>aktywność na wykładzie (U1, U2, U3, U4);</p> <p>zaprojektowanie, opracowanie oraz prezentacja projektu badań ilościowych (U1, U2, U3, U4, K1, K2);</p> <p>egzamin pisemny sprawdzający umiejętności prowadzenia badań (U1, U2, U3, U4).</p>
TREŚCI PROGRAMOWE REALIZOWANE PODCZAS ZAJĘĆ	
<p>Wiedza naukowa jako rodzaj wiedzy ludzkiej; zasada racjonalności; klasyfikacja nauk; schemat poznania w naukach empirycznych; cele badań naukowych; język badań (pojęcia, definicje, teorie); badania ilościowe i jakościowe oraz wady i zalety ich stosowania; kumulatywny vs. rewolucyjny rozwój nauki; struktura procesu badawczego; systematyzacja wiedzy na temat prowadzenia badań psychologicznych z uwzględnieniem pojęć: próba (sposoby doboru), populacja, zmienne i ich kategoryzacja, wskaźnik, operacjonalizacja, problem badawczy, hipotezy badawcze; modele eksperymentalne i ich rodzaje; badania korelacyjne. Wyzwania metodologiczne związane z współczesnymi metodami pomiaru i sposobami prowadzenia badań (np. pomiary neuroobrazowe i neurofizjologiczne, badania wielozmiennowe, modelowanie, sieci neuronowe, badania międzykulturowe – równoważność narzędzi pomiarowych, badania kliniczne, badania podłużne).</p>	

<p>Współczesne wymagania metodologiczne dotyczące planowania badań z uwzględnieniem protokołu badania RCTs (<i>Standard Protocol Items: Recommendations for Interventional Trials – SPIRIT</i>).</p> <p>Współczesne wymagania dotyczące raportowania wyników badań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CONSORT <i>stands for Consolidated Standards of Reporting Trials</i> • Rozszerzenia CONSORT dla: badań pilotażowych; badań nad skutecznością interwencji nefarmakologicznych (CONSORT-NPT); studiów przypadków (CENT) <p>Rola i metodologia przeglądów systematycznych i metaanaliz. Wytyczne <i>Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses (PRISMA)</i>.</p>	
Metody dydaktyczne i techniki kształcenia	Wykład, wykład konwersatoryjny, analiza materiałów, dyskusja
Kryteria oceniania	<p>ocena dostateczna: zaliczenie każdej z form zaliczenia w stopniu potwierdzającym osiągnięcie uwzględnionych efektów kształcenia w stopniu zadowalającym</p> <p>ocena dobra: zaliczenie każdej z form zaliczenia w stopniu potwierdzającym osiągnięcie uwzględnionych efektów kształcenia w stopniu dobrym;</p> <p>ocena bardzo dobra: zaliczenie każdej z form zaliczenia w stopniu potwierdzającym osiągnięcie uwzględnionych efektów kształcenia w stopniu bardzo dobrym</p>
Forma i warunki zaliczenia (forma weryfikacji efektów uczenia się)	<p>aktywność na wykładzie + zaprojektowanie, opracowanie oraz prezentacja projektu badań ilościowych + egzamin pisemny sprawdzający:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umiejętności doboru typu badań do przedmiotu badań; • umiejętności formułowania problemów, hipotez, doboru zmiennych i ich operacjonalizacji; • znajomość metod doboru próby i ich konsekwencji dla formułowanych wniosków
Literatura	<p>Brzeziński, J. (2019). <i>Metodologia badań psychologicznych</i>. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.</p> <p>Bukve, O. (2019). <i>Designing Social Science Research</i>. Cham: Springer. Open access book: https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-030-03979-0</p> <p>Flick, U. (2011). <i>Jakość w badaniach jakościowych</i>. Wydawnictwo Naukowe PWN.</p> <p>Flick, U. (2010). <i>Projektowanie badania jakościowego</i>. Wydawnictwo Naukowe PWN.</p> <p>Guba, E., Lincoln, Y. (2009). Kontrowersje wokół paradygmatów, sprzeczności i wyłaniające się zbieżności. W: N. Denzin, Y. Lincoln (red.), <i>Metody badań jakościowych</i>. T. 1. Wydawnictwo Naukowe PWN.</p> <p>Kvale, S. (2012). <i>Prowadzenie wywiadów</i>. Wydawnictwo Naukowe PWN.</p> <p>Łaguna, M., Razmus, W (red.) (2018). <i>Analiza danych: nowe wyzwania</i>. <i>Polskie Forum Psychologiczne</i>, 23, 2, 227-412. (wybrane artykuły)</p> <p>Page, M. P. A. (2009). Czego metody neuroobrazowania funkcjonalnego nie wyjaśnią psychologom procesów poznawczych? W: K. Jodzio (red.), <i>Neuropsychologia. Współczesne kierunki badań</i> (s. 15-53). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.</p> <p>Such, J., Szczeńniak, M. (1997). <i>Filozofia nauki</i>. Wydawnictwo Naukowe UAM</p> <p>Raporty i listy kontrolne dostępne na stronach: www.consort-statement.org www.spirit-statement.org www.prisma-statement.org</p> <p><u>Literatura uzupełniająca:</u> Brzeziński, J. (red.) (2006). <i>Metodologia badań psychologicznych. Wybór tekstów</i>. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. (wybrane rozdziały) Chan, A., Tetzlaff, J.M., Gøtzsche, P.C., et al. (2013). SPIRIT 2013 explanation and elaboration: guidance for protocols of clinical trials. <i>BMJ</i>; 346 :e7586 Goodwin, J. C. (2010). <i>Research in Psychology. Methods and Design</i>. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc. Kuhn, T. (2011). <i>Struktura rewolucji naukowej</i>. Aletheia Popper, K. (2017). <i>Logika odkrycia naukowego</i>. Znak</p>